

Брюксел, 9.10.2015 г.
C(2015) 6901 final

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

от 9.10.2015 година

**съгласно Регламент (ЕС) № 994/2010 относно превантивния план за действия и
плана за действия при извънредни ситуации, представени на Европейската
комисия от компетентния орган на Република България**

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

от 9.10.2015 година

съгласно Регламент (ЕС) № 994/2010 относно превантивния план за действия и плана за действия при извънредни ситуации, представени на Европейската комисия от компетентния орган на Република България

1. ПРОЦЕДУРА

Съгласно изискването в член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 994/2010 („регламента“) компетентният орган на всяка държава членка въвежда превантивен план за действия и план за действия при извънредни ситуации (наричани по-долу „планове“). В съответствие с член 5, параграф 4 и член 10, параграф 2 от регламента плановете трябва да се актуализират на всеки две години, освен ако обстоятелствата не изискват това да става по-често.

Плановете (и техните актуализации) трябва да се основават на оценката на риска на национално равнище, която всеки компетентен орган трябва да приеме и да представи на Комисията преди приемането на плановете в съответствие с член 9 от регламента. При оценката на риска следва да се направи пълна оценка на рисковете за сигурността на доставките на газ в държавата членка въз основа на определените общи елементи, в това число като се разглеждат различни сценарии за изключително голямо търсене на газ и прекъсване на доставките. Оценката на риска се актуализира за първи път най-късно 18 месеца след приемането на плановете.

Министерство на енергетиката, което е компетентният орган в България, представи на Комисията актуализираната оценка на риска съгласно член 9 от регламента на 5 юни 2015 г.

Също на 5 юни 2015 г. компетентният орган в България е изпратил актуализираните планове на съответните органи в Гърция и Румъния.

Компетентният орган в България представи на Комисията своя актуализиран превантивен план за действия и актуализирания си план за действия при извънредни ситуации на 3 юли 2015 г.

Комисията счита за целесъобразно да представи бележките си по актуализираните планове, като приложи процедурата и критериите за оценка, предвидени в член 4, параграф 6 от регламента по отношение на първоначалните планове.

В съответствие с това и след като направи оценка на актуализираните планове съгласно критериите, посочени в член 4, параграф 6, буква б), подточки i) — iii) от регламента, Комисията има следните бележки по плановете.

2. ОЦЕНКА НА ПЛАНОВЕТЕ ОТ КОМИСИЯТА

Министерство на енергетиката на Република България представи пакет обстойни планове. Въпреки това Комисията смята, че някои елементи в плановете, представени от компетентния орган в България, не отговарят на изискванията на регламента.

2.1 Превантивен план за действия

Резултати от оценката на риска

Съгласно член 5, параграф 1, буква а) от регламента превантивният план за действия съдържа резултатите от оценката на риска. Въпреки че в представения от България превантивен план за действия до голяма степен се възпроизвежда оценката на риска, в него не се посочват и не се описват конкретни източници на риск, нито свързаните с тях сценарии за риска.

Комисията е на мнение, че представеният от България превантивен план за действия следва да бъде изменен, така че да включва по-подробен задълбочен анализ на сценариите за риска.

Стандарт за инфраструктура

По отношение на изчисляването на стандарта за инфраструктура в съответствие с член 6 от регламента представеният от България превантивен план за действия съдържа информация за два различни сценария — т.нар. „основен сценарий“ и „целови сценарий“. Обясненията за допусканията, върху които почива всеки сценарий, обаче не са достатъчно ясни. По-специално липсва информация по какъв начин е изчислена прогнозната стойност за D_{max}^1 , какви са причините за разликата в изменението на P_{max}^2 и $EP5^3$ при двата сценария или какъв би бил EP7.

Комисията счита, че представеният от България превантивен план за действия следва да бъде изменен, така че да включва посочената по-горе информация.

Определение на защитени клиенти и стандарт за доставки

В член 2, параграф 1 от регламента някои групи потребители на газ се определят като „защитени клиенти“, като за някои категории потребители се предвиждат количествени ограничения. Защитени клиенти са всички битови клиенти, които са свързани към газоразпределителна мрежа, но съгласно регламента освен тях държавите членки могат да включат в определението и други категории клиенти, при положение че са изпълнени посочените за това условия. По-специално в член 2, параграф 1, буква а) от регламента се предвижда, че по преценка на държавата членка защитени клиенти може да бъдат също така малки и средни предприятия, свързани към газоразпределителна мрежа, както и важни обществени услуги, свързани с газоразпределителна или газопреносна мрежа, при условие че всички те не представляват повече от 20 % от крайното потребление на газ.

В превантивния план за действия, представен от компетентния орган в България, за защитени клиенти се считат всички допустими клиенти съгласно член 2, параграф 1 от регламента. В плана обаче не се посочва какво е потреблението на малките и средните предприятия и на важните обществени услуги. Поради това не е възможно да се провери дали количествата газ, използвани от тези групи клиенти, представляват не повече от 20 % от общото потребление. Комисията припомня обстоятелството, че стандарт за повишени доставки може да бъде наложен само от съображения за

¹ D_{max} = вътрешно потребление минус най-голямо потребление, в млн. м³/денонощие.

² P_{max} = вътрешно производство на газ минус максималния възможен капацитет за изтегляне, в млн. м³/денонощие.

³ EP5 = технически капацитет за внос чрез междусистемната връзка България—Румъния, в млн. м³/денонощие.

сигурност на доставките на газ и при спазване на условията, посочени в член 8, параграф 2 от регламента.

По отношение на инсталациите за централно отопление, които доставят топлинна енергия за домакинствата като защитени клиенти, в точка 9.12.1 от плана за действия при извънредни ситуации се предвижда топлофикационните дружества принудително да преминат на алтернативно гориво. Съгласно член 2, параграф 1, буква б) от регламента обаче топлофикационните дружества, които са в състояние да преминат на други горива, не могат да се считат за защитени клиенти.

Съгласно изискването в член 8, параграф 1 от регламента доставките на газ към защитените клиенти трябва да се гарантират за определен минимален период при три различни сценария за изключително голямо търсене на газ и прекъсване на доставките⁴ — т.нар. „стандарт за доставките“. В съответствие с член 5, параграф 1, буква б) от регламента в представените от държавите членки превантивни планове за действия се посочват *„мерките, обемите, капацитетите и времето, необходимо за изпълнение на [...] стандартите за доставките на газ“*.

В представения от България превантивен план за действия се посочва, че при сценариите за изключително голямо търсене на газ доставките на газ към защитените клиенти може да бъдат гарантирани за период съответно от седем и тридесет дни (член 8, параграф 1, букви а) и б) от регламента) чрез изтегляне на газ от ПГХ „Чирен“, като се заявява, че това потвърждава „възможност за гарантиране на доставките за защитените клиенти в страната при прекъсване на доставките“. Въпреки това не се предоставя информация за това по какъв начин количествата газ, изтеглени от хранилището, ще може да бъдат доставяни на клиентите при прекъсване на най-голямата единична газова инфраструктура (член 8, параграф 1, буква в).

Комисията е на мнение, че представеният от България превантивен план за действия следва да бъде изменен, така че да включва подробна информация за потреблението на групите защитени клиенти и за спазването на стандарта за доставки в случай на прекъсване на доставките в съответствие с член 8, параграф 1, буква в) от регламента. Освен това следва да се поясни дали топлофикационните дружества, които са включени в определението за защитени клиенти, са в състояние да преминат на други горива.

Информация за междусистемни връзки със съседните държави членки

При представянето на капацитета за физически поток в обратна посока на междусистемната връзка между газопреносната система на Гърция и газопровода за транзитен пренос от България съобщеният от България и Гърция капацитет за обратен поток не съпада. В представения от България превантивен план за действия (раздел V, точка 3) се посочва, че чрез обратен поток биха могли да бъдат транспортирани 4,2 млн. м³/денонощие при налягане 35 бара и до 6 млн. м³/денонощие при налягане 40 бара, а Гърция съобщава за максимален капацитет 1 млн. м³/денонощие в извънредни случаи и до 3 млн. м³/денонощие с прекъсвания на подаването.

Комисията счита, че в представения от България превантивен план за действия този въпрос следва да бъде изяснен след съгласуване с компетентния орган в Гърция.

⁴

Вж. член 8, параграф 1 (относно стандарта за доставки и конкретните сценарии) и член 2, параграф 1 (относно определението за защитени клиенти) от регламента.

Превантивни мерки

Съгласно член 5, параграф 1, буква г) от регламента в превантивния план за действия се посочват „*други превантивни мерки, като например свързаните с необходимостта от засилване на междусистемните връзки между съседни държави членки и възможността за разнообразяване на пътищата за доставка на газ и източниците на доставки, по целесъобразност, за преодоляване на установените рискове с цел да се поддържа доставката на газ за всички клиенти, доколкото е възможно*“.

С мерките, посочени в точки 3.5.1 и 3.5.2 от плана за действия при извънредни ситуации, на предприятията за природен газ се налагат регулярни задължения за съхранение, които не са свързани с настъпването на извънредна ситуация.

Поради това Комисията е на мнение, че тези мерки имат превантивен характер и следователно трябва да бъдат описани в превантивния план за действия в съответствие с изискването в член 5, параграф 1, буква г) от регламента.

2.2 План за действия при извънредни ситуации

Нива на опасност

Съгласно член 10, параграф 1, буква а) от регламента в плана за действия се доразвиват трите нива на опасност, определени в член 10, параграф 3 от регламента — „ранно предупреждение“, „тревога“ и „извънредна ситуация“. Освен всичко останало различните нива на опасност са от значение за мерките, които съгласно регламента може да бъдат предприети за смекчаване на последиците от прекъсване на доставките или от изключително голямо търсене на газ.

Въпреки че нивата на опасност в представения от България план за действия при извънредни ситуации изглеждат определени правилно, на някои места в плана се говори за „ниво на тревожност“ (alarm level) вместо „ниво на тревога“ (alert level). Наименованията на нивата на опасност следва да бъдат уеднаквени в целия план в съответствие с определенията в член 10, параграф 3 от регламента. Тъй като регламентът се прилага пряко във всички държави членки, използването на различни наименования може да породи объркване и поради това следва да се избягва.

Комисията счита, че представеният от България план за действия при извънредни ситуации следва да бъде изменен, така че наименованията на съответните нива на опасност да бъдат уеднаквени с определенията в член 10, параграф 3 от регламента.

Възможност предприятията и клиентите да реагират на всяко ниво на опасност

Съгласно член 10, параграф 1, буква г) от регламента в плана за действия при извънредни ситуации се гарантира, че на предприятията за природен газ и промишлените потребители на газ са дадени достатъчно възможности да реагират на всяко ниво на опасност. В представения от България план няма информация по този въпрос.

Комисията счита, че представеният от България план за действия при извънредни ситуации следва да бъде изменен, така че да включва посочената информация.

Задължения за докладване на предприятията за природен газ

Съгласно член 10, параграф 1, буква к) от регламента в плана за действия при извънредни ситуации подробно се описват задълженията за докладване, наложени на предприятията за природен газ при ниво на опасност „тревога“ и „извънредна ситуация“. В представения от България план няма информация по този въпрос.

Комисията счита, че представеният от България план за действия при извънредни ситуации следва да бъде изменен, така че да включва посочената информация.

Мерки, които трябва да бъдат предприети в случай на извънредна ситуация

Съгласно член 10, параграф 1, буква е) от регламента в плана за действия при извънредни ситуации се *„изготвят подробна процедура и мерки, които да се следват при всяко едно ниво на опасност, както и съответстващите схеми, представящи движението на информационните потоци“*. Съгласно изискването в член 10, параграф 1, буква и) от регламента в плана за действия при извънредни ситуации се *„определя приносът на мерките на непазарна основа, планирани или с предстоящо изпълнение при ниво „Извънредна ситуация“, по-специално тези, изброени в приложение III, и се оценява степента, в която за справяне с кризата е необходимо използването на мерки на непазарна основа, както и ефектът от тях, и се определят процедури за изпълнението им...“* Освен това в член 10, параграф 7⁵ се изброяват редица условия, които държавите членки и в частност компетентните органи са длъжни да спазват при обявяването на ниво „извънредна ситуация“. Планът за действия при извънредни ситуации, представен от компетентния орган в България, съдържа редица мерки, които да бъдат приложени, ако бъдат обявени нива на опасност „тревога“ и „извънредна ситуация“. Въпреки това предоставената информация за някои от мерките не е достатъчна, за да се разбере как те ще бъдат осъществени на практика и по какъв начин ще допринесат за справяне със ситуацията съгласно изискването в член 10, параграф 1, буква е) от регламента. Освен това следва да се добавят допълнителни разяснения за информационните потоци при всяко ниво на опасност, посочени в приложенията към плана, тъй като в този си вид те не се разбират недвусмислено. По-конкретно може да бъдат направени следните забележи:

- значението на понятието „повишен оперативен контрол“ в точки 7.4 и 8.4 от представения от България план за действия при извънредни ситуации не е достатъчно добре уточнено;
- по отношение на мерките на пазарна основа в точки 8.7 и 8.8 от плана липсва информация за приноса на тези мерки за справяне със ситуацията при ниво „тревога“ и за облекчаване на ситуацията при ниво „извънредна ситуация“;
- по отношение на мерките на непазарна основа в точки 9.10 и 9.11 в представения от България план не се оценява степента, в която използването на такива мерки е необходимо за справяне с кризата, не се оценява ефектът от тях и не се определят процедури за изпълнението им;

---

⁵ Член 10, параграф 7 от регламента: Държавите членки и в частност компетентните органи гарантират, че: а) не се въвеждат мерки, които неоправдано ограничават притока на газ в рамките на вътрешния пазар, по всяко време; б) не се въвеждат мерки, за които има вероятност да застрашат сериозно положението с доставките на газ в друга държава членка; и в) трансграничният достъп до инфраструктурата в съответствие с Регламент (ЕО) № 715/2009 се поддържа, доколкото е възможно технически и от гледна точка на безопасността, съгласно плана за действия при извънредни ситуации.

- при ниво „извънредна ситуация“ в представения от България план се предвижда да се ограничи или временно да се прекрати транзитният пренос (точка 9.11.1), както и да се прехвърлят количества между системата за национален и за транзитен пренос (точка 9.11.3). Освен липсващата информация, посочена в предходната точка, в представения от България план не се оценява в достатъчна степен съответствието на тези мерки с изискванията, определени в член 10, параграф 7 от регламента.

Комисията счита, че представеният от България план за действия при извънредни ситуации следва да бъде изменен, така че да включва посочената информация.

2.3 Други бележки

Наред с изложените по-горе бележки Комисията би искала да насочи вниманието на компетентния орган в България към някои други моменти в представените планове, които не пораждат опасения от правно естество по отношение на съвместимостта им с разпоредбите на член 4, параграф 6, буква б), подточка i) — iii), но може да осигурят полезни насоки за компетентния орган при други изменения на плановете в бъдеще.

- Сътрудничеството с други заинтересовани държави членки при изготвянето на подготвителни мерки и мерки за смекчаване на последиците в случай на криза е от съществено значение, за да се увеличи максимално сигурността на доставките на национално равнище, както стана ясно от тестовете за устойчивост, проведени през лятото на 2014 г.⁶ Във връзка с това анализът на евентуалните последици за националната система при мерки, предприети от съседните държави при едновременно възникнали извънредни ситуации, ще повиши ефикасността на плановете.
- Ако някои от инвестициите за бъдещото изграждане на инфраструктура, хранилища или междусистемни връзки, посочени в раздел IV („Превантивни мерки“) от превантивния план за действия, включват държавни средства, те може да представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС (ако са изпълнени и другите условия, посочени в същия член) и Комисията трябва да бъде уведомена за това в съответствие с член 108, параграф 3 от ДФЕС, освен ако средствата не попадат в обхвата на Регламента за общото групово освобождаване.⁷

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на изложената по-горе оценка и като се вземе предвид член 4, параграф 6, буква б), подточка ii) от регламента, Комисията стигна до заключението, че по отношение на някои елементи в актуализираните планове не са спазени определени разпоредби на регламента.

⁶ Съобщение от 16.10.2014 г. относно устойчивостта в краткосрочен план на европейската газова система. Подготвеност за евентуално прекъсване на доставките от Изток през есента и зимата на 2014—2015 г. („Доклад за тестовете за устойчивост“), COM(2014) 654 final.

⁷ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1—78).

Комисията отправя искане към компетентния орган в България да измени плановете, като надлежно вземе предвид опасенията, изразени от Комисията в настоящото становище.

Оценката на Комисията, изразена в настоящото становище, не засяга становището, която тя може да приеме спрямо Република България по отношение на съвместимостта на националните мерки с правото на ЕС, включително във връзка с процедурите за нарушение.

Комисията ще публикува настоящото становище. Комисията не счита информацията в него за поверителна, по-специално по отношение на документите, които са обществено достояние. Компетентният орган в България се приканва да уведоми Комисията в срок от пет работни дни след получаване на настоящото становище дали счита, че то съдържа чувствителна търговска информация, чиято поверителност трябва да бъде запазена.

Съставено в Брюксел на 9.10.2015 година.

За Комисията
Miguel ARIAS CAÑETE
Член на Комисията

